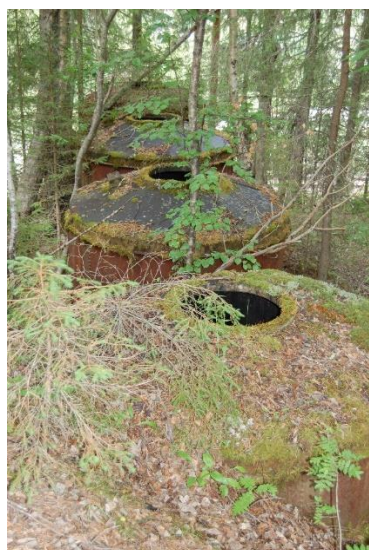

Tjærefabrikken og stølsvegen i Sangelia.
Av Einar Eriksen

I boken min fra 2014 om «Sangefjell – området historie» omtales Aal Tjærefabrikk som var i drift på 1920-tallet, den gamle Tangebrua og stølsvegen som historisk har ført fra bygda og opp til Nystølen.

Det arbeides nå med å ta vare på tjærefabrikken og rehabilitert stølsvegen. Nedenfor er en status på framdriften. I forbindelse med arbeidet er det behov for noe dugnad spesielt til bygging av tak over tjæreovnene og rydding av stølsvegen. Jeg ber de som har anledning/interesse for å være med på dugnad som spesifisert nedenfor å ta kontakt på enar.arne.eriksen@gmail.com

Den 1. okt. i fjor var det en to siders artikkel i Hallingdølen om tjærefabrikken. Restene etter fabrikk ligger 50 m fra der hvor Sangefjellvegen passerer jernbanelinjen. Se bilde.

En uke senere var det befarig på anlegget med kultursjefen i Ål, representant fra fylkeskommunen, grunneier Arnfinn Breie, formann i historielaget Thor Warberg og undertegnede. Det ble vedtatt at det skal arbeides for å ta vare på restene av fabrikk, og de tre sistnevnte utgjør en prosjektgruppe med ansvar for gjennomføringen.

Arbeidet vil bestå i å flytte deler av en anleggsvei som nesten dekker en av ovnene, rydde manuelt rundt ovnene og søke etter funn, hogge trær, bygge et 4 x 11 m tak over ovnene med høyde 4 m over bakken. Det skal settes opp et stort informasjonsskilt med informasjon om selve Aal Tjærefabrikk, den tekniske prosessen og sette fabrikk inn i et historisk perspektiv.

Det vil være et mindre behov for dugnad nå på våren til manuell rydding og et større behov på høsten når taket skal bygges. Arbeidet med taket vil bli styrt av en lokal entreprenør, men vi er avhengige av dugnad.

Vi arbeider nå med finansieringen og har fått positivt svar fra Kulturminnefondet og venter på svar fra fylkeskommunen og Sparebankforeningen. Formelt sett søkes det gjennom Ål Historielag. I tillegg planlegges det å få anlegget godkjent som skiltet kulturminne.

I parallell arbeides det for å rehabilitere den gamle stølsvegen som i flere hundre år er blitt benyttet fra Breiegrenda opp til Nystølen. Den vil bli registrert i kommunens turopplegg www.aal52.no

Rehabiliteringen vil starte nede ved Strandafjorden der hvor Tangebrua eksisterte fra 1900 til 1938. Se bilde. Det vil være behov for dugnad til rydding av nedre halvdel av stølsvegen.

Stølsvegen fra fjorden og opp forbi tjærefabrikken og mastegaten er stort sett gjengrodd, mens den øvre delen av stien er tydelig. Hallgeir Viken som aktiv grunneier, Steinar Breie som kjentmann og prosjektgruppen har gått opp den nedre delen av stien, og kommunen har tegnet inn stien på kart. Se nedenfor. Kommunen og fylkeskommunen finansierer skilting inkl. informasjonskilt om Tangebrua.

